

Høringsuttalelse til nytt inntektssystem fra Sandnes kommune

Sandnes kommune sier seg i stor grad enig i **forslaget til nye delkostnadsnøkler** som foreligger, men vil påpeke følgende:

Sandnes mener det blir feil å innføre en ny **kostnadsnøkkel for sosialtjenesten** som har lavere forklaringskraft enn den gamle. Analysene viser at det er forhold i store kommuner som virker utgiftsdrivende på kommunenes sosialhjelpsutgifter, og som ikke fullt ut kan forklares med de andre kriteriene i sosialhjelpsnøkkelen. Urbanitetskriteriet bør derfor videreføres i delkostnadsnøkkelen.

Det er en utfordring at urbanitetskriteriet ikke skiller mellom kommuner med om lag samme innbyggertall som har ulikt omfang av sosiale problemer. Slike forhold vil imidlertid til en viss grad fanges opp gjennom de øvrige kriteriene i sosialhjelpsnøkkelen. Sandnes vil derfor anbefale at man beholder urbanitetskriteriet, og at departementet jobber videre med å finne kriterier som fanger opp utfordringer ved rus og psykiatri.

Sandnes kommune mener at **strukturkriteriet** kan brukes for å gradere basistilskuddet etter modellen som departementet har foreslått i høringsnotatet. Grensen for hvilke kommuner som bør få fullt basistilskudd bør settes til 25 kilometer.

Sandnes kommune mener det bør gjøres analyser og vurdering av om **storbytilskuddet** bør gis til de 10 største byene i Norge. Dersom urbanitetskriteriet blir fjernet i delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp, forsterker dette behovet for de største kommunene å få kompensasjon knyttet til rus og psykiatri. I tillegg stilles det spørsmål ved om ikke behovet for kompensasjon for tilrettelegging av infrastruktur og arealbruk er vel så store for vekstkommuner enn for de tre store kommunene med en gjennomsnittlig befolkningsvekst. Byene tar også ansvar for kulturtilbud for randkommuner, og dette bør og tas med i vurderingene.

Sandnes kommune vil påpeke at det er viktig at en **kompensasjon for vekst** gjennom inntektssystemet opprettholdes. Dette har sammenheng med at vekstkommuner kommer dårlig ut av innretningen på inntektssystemet spesielt når det gjelder telletidspunkt av antall innbyggere og manglende kompensasjon for rente og avdragsutgifter. Vekstkommuner må i større grad enn andre kommuner investere i teknisk og sosial infrastruktur og rente- og avdragsutgiftene vil derfor øke mer for vekstkommuner enn for andre kommuner. Det er spesielt høy vekst over mange år (les tiår) som er utfordrende. Det bør derfor vurderes om veksttilskuddet tar tilstrekkelig høyde for de langsiktige vekstutfordringene.

Sandnes er skeptisk til at det ikke er gitt nærmere beskrivelse og gitt konsekvensvurderinger av modellen med tilbakeføring av **selskapsskatten**. Det stilles spørsmål ved om det kan være en fornuftig måte å bruke vekst i lønnsutbetalinger i private foretak som kriterium. Vil dette da medføre at kommuner vil prioritere å tilrettelegging for arbeidsintensive bedrifter? Og vil dette i så fall være heldig og gunstig på lang sikt? Hva med kapitalintensive bedrifter som bidrar til verdiskapning og hva med tilrettelegging for innovative næringer som tar i bruk ny teknologi?

Sandnes kommune vil og peke på at det er urimelig at **eiendomsskatt inngår som en del av grunnlaget når det skal vurderes om skatteinntektene utgjør 40 prosent av inntektene i kommunene**. Når andre kommuner innfører eller øker eiendomsskatten, medfører det at skatteandelen for kommunene øker, slik at skattøren i neste omgang kan reduseres. Slik

Vedlegg 1

reduseres Sandnes kommunes ordinære skatteinntekter som følge av andre kommuners eiendomsskatt. Sandnes kommune foreslår at eiendomsskatt ikke lenger bør inngå i vurderingen av hvor høy andel skatteinntektene utgjør av kommunenes totale inntekter i det reviderte inntektssystemet.

Sandnes kommune mener at det trekket (kr 81 600 i 2015) kommunen får i rammetilskuddet på grunn av **elever i statlige og private skoler** (ordinær undervisning) er for høyt. Beløpet per elev bør reduseres, slik at kommunen også har midler til å betale for pålagte utgifter til skoleskyss og spesialundervisning for privatskoleelevene. Det bør også sikres at kommunen sitter igjen med nok økonomiske midler til å kunne sikre at det er skolebyggkapasitet i den offentlige skolen til også disse elevene, som på kort varsel kan kreve skoleplass i den offentlige skolen.